

انستیتو ملی کاربردی
مرکز آموزش ملی کاربردی، مدیریت صنعتی ایران

نخستین کنفرانس ملی

چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
MCII-conf.ir

مروری بر بیمه عمر، موارد تحت پوشش این بیمه و مزایای آن

سمیه صائب نیا^a، نرگس سلیمی^b، رقیه افشاری^c
^a مدرس دانشگاه، گروه مدیریت سازمان مدیریت صنعتی، نمایندگی اردبیل
^b کارشناس ارشد، دانشگاه سراسری ارومیه، مسئول و کارشناس بیمه عمر، ارومیه، ایران
^c مدرس دانشگاه، گروه مدیریت، نمایندگی بیمه آسیا، اردبیل

نویسنده مسئول: سیمیه صائب نیا، s.saebniya@gmail.com

چکیده: یکی از معیارهای اصلی رفاه اجتماعی در هر کشوری میزان استفاده از بیمه های عمر و مستمریها در آن کشور است و ضریب نفوذ این بیمه ها شاخصی برای اندازه گیری آن می باشد. از سوی دیگر ، همانطوریکه صندوق بین المللی پول نیز بیان کرده است مولفه های اقتصادی لازمه توسعه پایدار اجتماع می باشد و رشد و توسعه اقتصادی در افزایش نرخ اشتغال ، کاهش میان فقر ، تورم و در نتیجه جلوگیری از کاهش یا از بین رفتن درآمدها برای اقشار کم درآمد موثر است و یکی از مهمترین دسترسی به این کارکردها ، توسعه بیمه های زندگی می باشد. در ساختار بیمه ای کشورما، بیمه های زندگی در حوزه بیمه های اختیاری یا بازرگانی قرار گرفته اند. جا دارد روی این موضوع بیشتر تمرکز گردد چرا که بیمه های زندگی در ایجاد انگیزه و امید به زندگی نقشی اساسی و موثر ایفا می کنند. بنابراین در این پژوهش به روش کتابخانه ای مروری بر بیمه عمر و موارد تحت پوشش این بیمه و مزایای آن خواهیم داشت.

کلمات کلیدی: بیمه عمر؛ موارد تحت پوشش بیمه؛ مزایای بیمه عمر

۱. مقدمه

بیمه عمر قراردادی است که میان یک شرکت بیمه و شخص بیمه شونده (یا ضامن وی) منعقد می شود، که در آن بیمه شونده متعهد به پرداخت مبلغی به صورت تعیین شده (که غالباً در اقساط بلند مدت طراحی می شود) در قرارداد می گردد و این پرداختها تا زمانی معین، بسته به نوع قرارداد، ادامه خواهد داشت و با بروز وقایعی چون: فوت طبیعی، فوت بر اثر حادثه، نقص عضو، پرداخت هزینه های پزشکی حادثه، ابتلا به بیماری های خاص یا ازکارافتادن بیمه شده، شرکت بیمه موظف خواهد بود، سرمایه بیمه شده را به طور یکجا یا به صورت مستمری به بیمه گذار یا به شخص ثالثی که وی تعیین کرده، بپردازد. [۱]. در این مقاله، به روش کتابخانه ای مروری بر بیمه عمر، موارد تحت پوشش این بیمه و مزایای آن خواهیم داشت.

۲. مبانی نظری

۱.۲. تعریف بیمه عمر

بیمه نامه عمر ، سندی است بین بیمه گر و بیمه گزار که بر اساس قانون بیمه مصوب در اردیبهشت ماه ۱۳۱۶ و پیشنهاد کتبی بیمه گزار (که جزو لاینفک بیمه نامه می باشد) تنظیم گردیده و مورد توافق طرفین می باشد که در آن فوت یا حیات بیمه شده در قبال دریافت حق بیمه مشخصی تحت پوشش قرارمیگیرد .

در صورتیکه بیمه شده و بیمه گزار شخص واحد نباشد رضایت کتبی بیمه شده و در مورد بیمه شده ایکه اهلیت قانونی نداشته باشد ، موافقت ولی یا قیم او ضروری است .

بیمه عمر قراردادی است که طی آن بیمه‌گر متعهد می‌شود در مقابل دریافت حق بیمه در زمانی معین، مبلغی را به عنوان سرمایه و یا مستمری به بیمه‌گزار یا ذینفع تعیین شده از طرف او و یا وارث قانونی وی بپردازد.

بیمه عمر را در واقع یک سرمایه‌گذاری با سود تضمینی است. این بیمه علاوه بر آن که ماهیت سرمایه‌گذاری و پس‌انداز دارد، در مواقعی مانند بروز بیماری‌های خاص، نقص عضو، از کارافتادگی، بازنشستگی و فوت شخص بیمه‌گزار نیز به کمک وی و یا اشخاص تحت تکفل او آمده و هزینه‌های آن را تحت پوشش قرار می‌دهد.

در تعریفی دیگر بیمه زندگی (بیمه عمر) قراردادی است که میان یک شرکت بیمه و شخص بیمه شونده (یا ضامن وی) منعقد می‌شود، که در آن بیمه شونده متعهد به پرداخت مبلغی به صورت تعیین شده (که غالباً در اقساط بلند مدت طراحی می‌شود) در قرارداد می‌گردد و این پرداخت‌ها تا زمانی معین، بسته به نوع قرارداد، ادامه خواهد داشت و با بروز وقایعی چون: مرگ، ابتلا به بیماری لاعلاج یا احتیاج شخص به مراقبت‌های ویژه پزشکی، شرکت بیمه موظف خواهد بود، سرمایه بیمه شده را به‌طور یکجا یا به صورت مستمری به بیمه‌گذار یا به شخص ثالثی که وی تعیین کرده، بپردازد.

بیمه‌های عمر به‌طور کلی دارای دو نوع متفاوت می‌باشند :

- **حفاظتی:** که خود شامل دو گونه بیمه‌های عمر در صورت حیات بیمه شده و بیمه‌های عمر در صورت فوت بیمه شده‌است و در پایان قرارداد به صورت یکجا به فرد یا ضامن وی پرداخت می‌شود.
- **سرمایه‌گذاری:** که باید گفت این بیمه نامه نوعی سرمایه برای بیمه‌گذار محسوب شده و در صورت حیات یا فوت از جانب شرکت بیمه به او پرداخت می‌شود.

در یک نگاه کلی، بیمه‌های زندگی در کشورها و شرکت‌های مختلف از یک استاندارد یکسان پیروی نمی‌کند. اما با این حال، قراردادهای بیمه زندگی دارای مشابهت‌های زیادی هستند.

به بیانی شیوا و جامع، بیمه عمر و سرمایه‌گذاری قرارداد بیمه ای است که ضمن بیمه نمودن خطرات احتمالی برای بیمه شده که عمر انسان را محدود و یا به پایان می‌رساند، جنبه سرمایه‌گذاری نیز دارد که می‌تواند میزان میل افراد برای زندگی را افزایش دهد که در آینده علاوه بر دریافت مزایای عمر از مزایای مستمری و بازخرید بیمه نامه نیز بهره مند گردد. [۲].

۲.۲. تاریخچه بیمه عمر در ایران و جهان

بیمه عمر به شکل امروزی بعد از بیمه‌های دریایی و آتش‌سوزی بوجود آمد اما ریشه بسیار کهن دارد . در زمان‌های بسیار قدیم در بعضی از شهرهای بزرگ انجمن‌ها یا صندوق‌هایی وجود داشت که افراد حق عضویت پرداخت میکردند و عضو انجمن یا صندوق میشدند و در صورت فوت یکی از اعضای انجمن به خانواده وی هزینه کفن و دفن و مبلغی به عنوان غرامت پرداخت میشد.

همچنین انجمن‌های نظامی یا حرفه‌ای در روم و یونان وجود داشتند که به همین شیوه عمل می‌کردند . تا قرن هفدهم در کشورهای اروپایی بیمه عمر بصورت شرط بندی روی فوت شخص ثالث بین دو نفر کم و بیش مرسوم بود اما چون در این شرط بندی یکی از طرفین طبعاً آرزوی فوت شخص ثالث را داشت تا در شرط بندی برنده شود و شاید این آرزو او را به توطئه ای وسوسه میکرد لذا بیمه عمر عملی ناپسند و بر خلاف مصالح جامعه و بر خلاف اخلاق شمرده میشد و از طرف مقامات قضایی و مذهبی هر از چند گاه ممنوع اعلام میشد.

نخستین کنفرانس ملی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
MCII-conf.ir

اولین بیمه عمر در انگلستان و در زمان سلطنت الیزابت اول در سال ۱۵۸۳ میلادی برابر با سال ۹۶۱ هجری شمسی در لندن برای ویلیام گیبنس (William Gibbons) صادر شد. مدت این بیمه نامه یکسال و نرخ حق بیمه ۸٪ بود این بیمه عمر بانام خدا شروع شده بود و در پایان برای بیمه شده آرزوی سلامتی و طول عمر شده بود. از قضا ویلیام گیبنس در روزهای پایانی بیمه نامه فوت کرد و پس از دعوای بسیار دریافت کنندگان حق بیمه یا به عبارتی طرف قرارداد که از تجار لندن بودند محکوم به پرداخت سرمایه بیمه شدند جالب است علت دعوا عدم شفافیت بیمه نامه از عبارت یکسال بود یکسال شمسی یا یکسال قمری؟ چون سال قمری ۱۰ روز کمتر از سال شمسی است اگر مدت را یک سال قمری در نظر می‌گرفتند سرمایه بیمه عمر قابل پرداخت نبود و اگر سال شمسی در نظر می‌گرفتند سرمایه بیمه عمر آقای گیبنس قابل پرداخت میشد.

در قرن شانزدهم میلادی بردگان که ارزش تجاری داشتند و از بندری به بندر دیگر جابجا میشدند مانند کالا بیمه میشدند. سپس بیمه گران این نوع بیمه را به سایر مسافرین کشتی گسترش دادند.

در قرن شانزدهم یک بانکدار ایتالیایی به نام لورنزو تونتی (Lorenzo Tonti) که در فرانسه زندگی میکرد برای رفع مشکلات مالی این دولت طرحی پیشنهاد کرد که بنام خود او به تونتین معروف شد. تونتین سازمانی بود که افراد هم سن صندوق هایی را تشکیل میدادند و هرکدام مبلغی را بصورت یکجا یا بصورت اقساط به صندوق می‌پرداختند تا کل مبلغ جمع آوری شده صرف خرید اوراق قرضه از خزانه دولت شود. بهره این وام بستگی به سن خریداران داشت به طوری که برای جوانان ۵٪ و برای پیران ۵/۱۲ درصد بود در پایان کل مبلغ صندوق به همراه بهره بین اعضای زنده صندوق تقسیم میشد و صندوق منحل میشد. دولت های وقت هم بدلیل امکان تامین مالی و جمع آوری وجوه نقد جامعه مشوق این صندوق ها بودند به طوری که در سال ۱۹۰۶ در فرانسه قوانین جدیدی برای شرکت های تونتین وضع گردید.

در طول قرن نوزدهم با تلاش دانشمندانی همچون برنولی (Bernoulli) و دپارسیووالر (Deparcieux Euler) علم اکچوئری (Actuarial) که تلفیقی از علم احتمالات و محاسبات مالی است بوجود آمد. از آن پس بیمه عمر از وضعیت شرط بندی و برد و باخت بیرون آمد و بر پایه محکم علم استوار گشت.

اولین شرکت بیمه عمر در سال ۱۷۶۲ میلادی در انگلستان تاسیس شد و اولین بررسی علمی درباره بیمه عمر در سال ۱۸۱۲ منتشر شد. از آن به بعد شرکت های بسیاری به صورت سهامی یا تعاونی در کشورهای اروپایی و آمریکا تاسیس شدند. در سال ۱۹۱۲ میلادی در کشور فرانسه ۲۰ شرکت سهامی و ۲۴ شرکت تونتینی و تعاونی و ۱۹ شرکت خارجی به عملیات بیمه عمر اشتغال داشتند.

توسعه بیمه عمر در آمریکا پس از جنگ جهانی دوم بسیار چشمگیر بود بطوریکه در سال ۱۹۴۶ تعداد ۴۷۳ شرکت و در سال ۱۹۷۲ تعداد ۱۸۰۵ شرکت به عملیات بیمه عمر مشغول بودند و در همین سال اندوخته ریاضی شرکت های بیمه این کشور بالغ بر ۱۵۰۵ میلیون دلار بود و تعداد ۲۶ میلیون بیمه نامه جدید صادر شده بود.

بیمه عمر در ایران در سال ۱۳۱۴ به وسیله نمایندگی یک شرکت بیمه خارجی بنام ویکتوریا (Victoria Za Berlin) آغاز شد و بیمه نامه با ریال یا ارز خارجی بنا به تقاضای بیمه شده صادر میشد. یک امضای بیمه نامه توسط نمایندگی شرکت بیمه در ایران و امضای دیگر در مرکز شرکت بیمه واقع در شهر برلین انجام میگرفت. اولین بیمه نامه ای که این شرکت در ایران صادر کرد از نوع عمر و پس انداز متعلق به یک تاجر تبریزی به نام جبار صالح نیا بود. این نمایندگی بیمه عمر بعد از یکسال فعالیت منحل شد و تمام ۱۵۰ بیمه عمری که در طول یکسال فعالیت صادر کرده بود با مجموع سرمایه هشت میلیون ریال و حق بیمه سالانه چهارصد هزار ریال به شرکت بیمه ایران که آن زمان تازه تاسیس شده بود واگذار کرد.

با تاسیس شرکت سهامی بیمه ایران در سال ۱۳۱۴ و تصویب قانون بیمه در هفتم اردیبهشت ۱۳۱۶ فصل جدیدی در کتاب صنعت بیمه و بیمه عمر در ایران ورق خورد هرچند بدلیل نبود دانش بیمه گری برای شروع کار مشکلات فراوانی پیش روی شرکت تازه تاسیس بیمه ایران بود بطوریکه دکتر آقایان از موسسین این شرکت در خاطرات خود چنین مینویسد: ((در ابتدا دارای دو شعبه بودیم آتش سوزی و حمل و نقل و همچنان درصدد پیدا کردن بیمه گر اتکایی برای بیمه عمر و حوادث بودیم ولی پیدا نمی کردیم چون ایران دارای احصائیه فوت نبود و بیمه گران اتکایی نمی توانستند حق بیمه را تعیین کنند و اصولا هم به علتی که در بالا گفته شد حاضر به معامله نبودند و برای رد پیشنهاد بهانه می آوردند. تا این که شرکت اونیون سوییس که خود نیز شرکت جدیدی بود قبول کرد و مدیر کل آن به تهران آمد و قرارداد بیمه عمر و حوادث را هم امضا کردیم)). با این ترتیب شرکت بیمه ایران از سال ۱۳۱۵ یعنی یکسال بعد از تاسیس عملیات بیمه عمر را آغاز کرد و تا سال ۱۳۳۶ تنها شرکتی بود که در ایران بیمه عمر صادر میکرد تا اینکه در سال ۱۳۳۶ شرکت سهامی بیمه ملی و در سال ۱۳۴۰ شرکت سهامی بیمه امید نیز به عملیات بیمه عمر پرداختند. [۳].

نخستین کنفرانس ملی

چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
MCII-conf.ir

۳.۲. شرایط عمومی بیمه های عمر

تعاریف :

بیمه گر : شرکت بیمه ای میباشد که بیمه نامه را صادر میکند و در ازای انجام تعهدات بیمه گذار، تعهدات خود را طبق شرایط مندرج در بیمه نامه انجام میدهد.

بیمه شده: شخصی حقیقی است که فوت یا حیات او موضوع بیمه بوده و سن، وضعیت سلامتی و نوع فعالیت وی پایه محاسبات فنی حق بیمه پوشش های بیمه ای و تنظیم قرارداد است. هرگاه بیمه شده اهلیت قانونی نداشته باشد اخذ رضایت کتبی ولی یا قیم او الزامی است

بیمه گذار: شخصی حقیقی یا حقوقی است که قرارداد بیمه را با بیمه گر منعقد و پرداخت حق بیمه را به ترتیب مندرج در جدول "پیش بینی تعهدات بیمه گذار و بیمه گر" منضم به بیمه نامه، تعهد میکند. بیمه گذار و بیمه شده ممکن است یک نفر باشد.

چنانچه بیمه گذار و بیمه شده شخص واحدی نباشند رضایت کتبی بیمه شده ضروری است و امضای وی در فرم پیشنهاد به عنوان رضایت کتبی تلقی می شود. استفاده کننده (ذینفع): شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی است که توسط بیمه گذار و با موافقت بیمه شده تعیین و قرارداد بیمه به نفع او یا آنها منعقد گردیده است.

- چنانچه استفاده کننده بیش از یک نفر باشد، بیمه گذار باید در فرم پیشنهاد بیمه عمر سهم و اولویت هریک را مشخص نماید.

- در صورت تعیین استفاده کننده و فوت وی در مدت بیمه نامه، چنانچه بیمه شده در قید حیات باشد، بیمه گذار موظف است با رضایت کتبی بیمه شده، استفاده کننده جدید را جایگزین نماید.

- در صورت عدم وجود استفاده کننده (ذینفع) در قرارداد، چنانچه بیمه شده فوت نماید سرمایه فوت به وارث قانونی بیمه شده و اندوخته بیمه نامه به بیمه گذار تعلق خواهد داشت.

- موضوع بیمه : موضوع بیمه در بیمه های عمر یکی از انواع بیمه های عمر زمانی یا مختلط است که تابع شرایط خصوصی هر بیمه نامه می باشد.

- ماده یک : اساس قرارداد :

- اظهارات کتبی بیمه گذار و بیمه شده در برگ پیشنهاد بیمه و ضامم احتمالی آن و گزارش پزشک معاینه کننده ، اساس قرارداد می باشد.

- هرگاه در مورد سوابق روحی و جسمی که بوسیله معاینه پزشکی قابل تعیین نیست و پزشک ناچار است به اظهارات بیمه شده قناعت کند معلوم گردد که اظهارات بیمه شده در این موارد مطابق با حقیقت نبوده یا در این قبیل موارد ، بیمه شده از ابراز مطلبی که در وضع قرارداد بیمه موثر باشد خودداری نموده است به طریق ذیل عمل خواهد شد :

الف) در صورتیکه بیمه گر قبل از وقوع خطر به اظهار خلاف واقع بیمه شده پی ببرد میتواند قرارداد را فسخ و یا اینکه با دریافت اضافه نرخ ادامه دهد.

ب) در صورتیکه بیمه گر بعد از وقوع خطر به اظهارات خلاف واقع بیمه شده پی ببرد تعهدات بیمه گر به نسبت مابه التفاوت نرخ حق بیمه در صورت اظهار حقیقت تقلیل می یابد.

ج) اگر مورد از مواردی باشد که بیمه گر در صورت علم به آن از بیمه کردن خودداری می نمود و مشخص باشد که بیمه شده به قصد تقلب حقیقت را کتمان نموده است در آن صورت بیمه نامه فسخ و حق بیمه های پرداختی نیز عودت داده نمیشود.

انتقال بیمه نامه :

نخستین کنفرانس ملی
چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه
 زمان برگزاری: ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
 MCII-conf.ir

- بیمه گذار بیمه های عمر و پس انداز می تواند بیمه نامه عمر خود را بطور قانونی به شخص دیگری و با موافقت کتبی بیمه شده و بیمه گر به شخص دیگری منتقل نماید .

- اگر بیمه گذار و بیمه شده دو نفر باشند در صورت فوت بیمه گذار یا انتقال بیمه به دیگری ، چنانچه ورثه یا منتقل الیه کلیه تعهداتی را که به موجب قرارداد بیمه بعهدده بیمه گذار بوده است در مقابل بیمه گر اجرا نماید قرارداد بیمه بنفع ورثه یا منتقل الیه به اعتبار خود باقی می ماند.

- اگر ورثه بیمه گذار متعدد باشند هر یک از آنها نسبت به تمام حق بیمه در مقابل بیمه گر مسئولیت تضامنی خواهند داشت بنحوی که هر گاه یکی از آنها حق بیمه سهم خود را نپردازد هیچکدام نخواهند توانست از قرارداد بیمه استفاده نمایند.
 خطراتی که در بیمه های عمر تامین نمیشود :

الف) در صورتیکه بیمه شده در اثر خودکشی یا سعی در خودکشی در طول دو سال اول بیمه نامه فوت نماید فقط ذخیره ریاضی بیمه نامه پرداخت می شود مگر اینکه وراث قانونی بیمه شده با دلایل مکفی ثابت نمایند که خودکشی غیر ارادی بوده است .

ب) در صورتیکه استفاده کننده یا بیمه گذار مسبب مرگ بیمه شده باشند در این صورت فقط ذخیره ریاضی بیمه نامه به سایر وراث قانونی یا استفاده کنندگان او پرداخت خواهد شد.

پوشش خطرات SRCC :

در خصوص نرخ خطرات SRCC همراه با بیمه نامه های عمر و حوادث گروهی شرکتهای بیمه میتوانند خطرات اعتصاب، شورش، بلوا و آشوب را همراه بابیمه نامه های عمر تحت پوشش بیمه ای قرار دهند.

اعتصاب strike - شورش Riot - بلوا convulsion
 آشوب commotion

- برقراری مجدد بیمه نامه:
- بیمه گذار در هر موقع و در طول مدت قرارداد می تواند تقاضای برقراری مجدد بیمه نامه مخفف را بنماید بیمه گر در صورتیکه وضع مزاجی بیمه شده رضایتبخش باشد با دریافت اقساط حق بیمه معوقه و صدی پنج سود به نسبت مدت تاخیر بیمه نامه مخفف را بقوت اولیه اعاده خواهد داد.
- حق انجام معاینه پزشکی از بیمه شده به هزینه بیمه گذار بمنظور برقراری مجدد قرارداد بیمه برای بیمه گر محفوظ خواهد بود.

۴.۲. موارد تحت پوشش بیمه

سرمایه گذاری

با خرید بیمه عمر و پرداخت حق بیمه آن طی مدت قرارداد، اندوخته ای بیمه گذار شکل می گیرد. به این اندوخته بر اساس قرارداد، سود تضمینی و سود مشارکت (به صورت روزشمار و مرکب) تعلق گرفته و در بازه های زمانی های طولانی تر، سرمایه گذاری پرسودی را رقم خواهد زد. این اندوخته بعد از مدت یک سال به صورت یک جا و بعد از ده سال به صورت مستمری قابل برداشت است. اما در صورت برداشت قبل از سال پنجم، به دلیل کسر هزینه های بیمه گری، اندوخته از مجموع پرداختی کمتر است.

۴.۲. محاسبه بیمه عمر و میزان اندوخته ای آن

با توجه به عوامل مختلفی انجام می شود. برای مثال مدت قرارداد، میزان حق بیمه پرداختی و درصد افزایش سالیانه آن بر محاسبه بیمه عمر تاثیر می گذارند.

نخستین کنفرانس ملی
چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه
 زمان برگزاری: ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
 MCII-conf.ir

اما به طور کلی، طبق جدول بیمه عمر که توسط هر شرکت ارائه می‌شود، محاسبه بیمه عمر انجام شده و می‌توان میزان سود تعلق گرفته به اندوخته را محاسبه کرد. به طور کلی سود تعلق گرفته به اندوخته‌ی بیمه عمر، می‌تواند به ۲۴٪ سالانه برسد. سود تضمینی در دو سال اول ۱۶٪ در دو سال دوم ۱۳٪ و سال‌های بعد از آن ۱۰٪ است که علی‌الحساب به اندوخته‌ی بیمه عمر شما تعلق خواهد گرفت. سود مشارکت نیز سود حاصل از سرمایه‌گذاری شرکت بیمه در پروژه‌های اقتصادی سودآور است که با بیمه‌گذار شریک خواهد شد.

دریافت مستمری بازنشستگی

پس از پایان قرارداد، اندوخته هم به صورت یک‌جا، هم به صورت مستمری بازنشستگی و هم ترکیبی از این دو قابل دریافت است. با گذشت حداقل ده سال از مدت قرارداد بیمه عمر و سرمایه‌گذاری، فرد می‌تواند برای دریافت مستمری بازنشستگی خود اقدام کند. میزان دریافت مستمری به مبلغ اندوخته، نحوه عقد قرارداد و سن بیمه‌شده بستگی دارد. مستمری بازنشستگی می‌تواند به چندین شکل و با شرایط مختلفی پرداخت شود. برای نمونه به صورت مادام‌العمر یا در مدت معین. برای هر دو حالت دریافت مستمری نیز می‌توان شرط حیات بیمه شده را منظور کرد. در واقع تعیین شود که پرداخت مستمری با فوت بیمه‌شده قطع می‌شود یا پرداخت به ذی‌نفعان وی ادامه دارد.

فوت طبیعی بیمه‌شده

در صورت فوت بیمه‌شده، بیمه‌گر موظف است مبلغی را به بازماندگان وی پرداخت کند. سرمایه فوت با توجه به مبلغ حق بیمه و طبق قرارداد با بیمه‌گر تعیین می‌شود. اما به طور کلی در صورت فوت بیمه‌شده بر اثر مرگ طبیعی، حداکثر مبلغی به میزان ۱ تا ۴۰ برابر حق بیمه پرداختی سالانه، سرمایه فوت به بازماندگان وی تعلق می‌گیرد. سرمایه فوت را نیز می‌توان مانند حق بیمه، به طور سالانه افزایش داد. این مبلغ بدون نیاز به انحصار وراثت به ذی‌نفعانی که بیمه‌گذار پیش‌تر تعیین کرده تعلق می‌گیرد. در صورتی که بیمه‌گذار ذی‌نفعان را تعیین نکرده باشد، سرمایه فوت به وراثت قانونی پرداخت خواهد شد.

۶.۲. پوشش‌های اضافی بیمه عمر

با خرید بیمه عمر، می‌توانید پوشش‌های زیر را در صورت تمایل، به بیمه‌نامه خود اضافه کنید:

گرامت امراض خاص

این پوشش محدود به بیماری‌های خاصی مانند انواع سرطان، سکته قلبی و مغزی، عمل قلب باز و پیوند اعضای اصلی بدن است. در تمامی شرکت‌های بیمه، این ۵ بیماری بعنوان امراض خاص لحاظ می‌شوند و این امراض تحت پوشش آن‌ها قرار دارد. اما نحوه عملکرد این شرکت‌ها در مواردی متفاوت است. بعنوان نمونه، برخی شرکت‌های بیمه از میان تمامی این امراض، تنها هزینه یک بیماری را پرداخت می‌کنند و در صورتی که بیمه‌گذار در طول قرارداد خود به دو بیماری از این پنج مورد دچار شود، نمی‌تواند از هر دو آن‌ها خسارت دریافت کند.

بنابراین در صورتی که این پوشش برای شما اهمیت بالایی دارد، برای انتخاب بهترین بیمه عمر می‌توانید از بیمه‌بازار مشاوره دریافت کنید.

نقص عضو کلی و جزئی در اثر حادثه

این پوشش اضافی را می‌توانید در بخش محاسبه‌گر بیمه عمر بیمه بازار بعنوان یکی از پوشش‌های اضافی بیمه عمر انتخاب و محاسبه بیمه عمر را دوباره انجام دهید. در صورت بروز حادثه، با تأیید پزشک معتمد شرکت بیمه، در صورت نقص عضو کلی و جزئی، بیمه‌گذار می‌تواند تا ۱۰۰ درصد سرمایه فوت عادی را دریافت کند.

معافیت از پرداخت حق بیمه عمر در صورت از کارافتادگی دائم بر اثر حادثه

نخستین کنفرانس ملی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
MCII-conf.ir

در صورت از کار افتادگی بیمه‌گذار، چنانچه پوشش معافیت و دریافت مستمری در صورت از کارافتادگی را خریداری کرده باشد، فرد می‌تواند علاوه بر دریافت مستمری یا غرامت از کارافتادگی، از ادامه پرداخت حق بیمه‌ها معاف گردد. بنابراین، اگر بیمه‌شده بر اثر حادثه به‌طور کلی از کارافتاده شود، در واقع نتواند به شغل فعلی خود ادامه دهد، دیگر نیازی به پرداخت حق بیمه عمر ندارد. در صورتی که نیاز به مشاوره بیشتر برای خرید بهترین بیمه عمر دارید، می‌توانید از بیمه بازار بصورت رایگان مشاوره بیمه عمر دریافت کنید.

دریافت مستمری در صورت از کارافتادگی

در صورتی که به دلیل از کارافتادگی شخص از پرداخت حق بیمه معاف شود، نه تنها سالیانه حق بیمه به شرکت پرداخت نمی‌کند، بلکه می‌تواند بین ۱ تا ۳ برابر آخرین حق بیمه پرداختی خود را سالیانه مستمری دریافت کند.

پرداخت هزینه‌های پزشکی در صورت بروز حادثه

این پوشش به منظور تامین هزینه‌های پزشکی ناشی از حادثه ارائه می‌شود. در صورت بروز حادثه و بستری شدن در بیمارستان، هزینه‌های پزشکی بیمه‌گذار پرداخت می‌شود. برای دریافت این پوشش، لازم است که پوشش فوت ناشی از حادثه را دریافت کرده باشید. سقف دریافتی این پوشش متناسب با شرکت بیمه انتخابی می‌تواند متفاوت باشد. در صورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر، از بیمه‌بازار مشاوره بخواهید.

فوت بر اثر حادثه

با انتخاب این پوشش، در صورت فوت بیمه‌شده بر اثر حادثه، مبلغی بین ۱ تا ۳ برابر سرمایه فوت طبیعی به‌اضافه‌ی سرمایه اصلی به بازماندگان وی پرداخت می‌شود.

وام بدون ضامن

بیمه شده می‌تواند از محل ذخیره ریاضی خود وام بدون نیاز به ضامن از شرکت بیمه دریافت نماید.

مشمولین بیمه عمر

در واقع از یک نوزاد یک روزه تا یک فرد ۷۰ ساله می‌توانند بیمه عمر و سرمایه‌گذاری را دریافت کنند.

محاسبه حق بیمه

حق بیمه عمر تا حد زیادی به دلخواه فرد بیمه‌گذار تعیین می‌شود. شرکت‌های مختلف بیمه حداقل و حداکثر مبلغ حق بیمه ماهیانه را تعیین می‌کنند و شخص می‌تواند به دلخواه خود مبلغ مورد نظر را انتخاب کند. معمولاً حداقل این مبلغ حدود ماهیانه ۵۰ هزار تومان است. اما توجه داشته باشید این مبلغ مستقیماً بر مبلغ سرمایه فوت اثر خواهد گذاشت.

نکته دیگری که در مورد حق بیمه عمر باید به آن توجه داشت، این است که می‌تواند سالیانه درصدی افزایش بر آن اعمال شود. این درصد نیز حدوداً در بازه ۵ تا ۲۵ درصد، به انتخاب بیمه‌گذار قابل تعیین است.

به سرمایه فوت نیز می‌تواند سالیانه افزوده شود. اما بهتر است میزان افزایش آن نصف افزایش سالیانه حق بیمه باشد. [2]

خرید بیمه عمر

یکی از زوایای خرید راحت و آسان بیمه نامه عمر که جنبه خرید آگاهانه، تطبیقی و مقایسه‌ای نیز دارد، خرید اینترنتی می‌باشد. کافی است در سایت بیمه‌بازار سال تولد و حق بیمه موردنظر را وارد نمود. پس از آن صفحه مقایسه بیمه عمر در شرکت‌های مختلف برای شما نمایش داده می‌شود. پس از بررسی گزینه‌های مختلف، می‌توان بیمه مورد نظرتان را انتخاب کرده، سفارش خود را آنلاین ثبت کرده و خرید بیمه عمر را انجام داد. بیمه‌نامه شما صادر شده و

رایگان به آدرس دلخواه اعلام شده در سایت ارسال می‌شود. علاوه بر این می‌توان به دفاتر نمایندگی شرکت‌های بیمه، دفاتر کارگزاری رسمی بیمه و یا شعب شرکت‌های بیمه مراجعه و نسبت به خرید بیمه نامه اقدام نمود. برخی از شرکت‌ها و کارگزاری‌ها نیز اخیراً با در دسترس قراردادن اپلیکیشن‌های بیمه، خرید را برای متقاضیان راحت‌تر نموده‌اند. [2]

نحوه پرداخت حق بیمه عمر

حق بیمه می‌تواند به صورت سالانه، شش ماهه، چهارماهه، سه ماهه، دوماهه و یا ماهیانه پرداخت شود. بیمه‌گذار می‌تواند با توجه به ترجیح خود یکی از روش‌های پرداخت حق بیمه عمر را انتخاب کند. شایان ذکر است شرکت‌های بیمه بر اساس قوانین و مقررات حاکم در کشور و صنعت بیمه می‌توانند از شرایط متفاوت و متنوع شرمتهای بیمه در کشور بهره‌مند گردند.

راه‌های پرداخت حق بیمه عمر نیز در شرکت‌های بیمه مختلف تفاوت دارد. اصلی‌ترین و معتبرترین روش پرداخت حق بیمه، درگاه‌های اعلام شده توسط شرکت بیمه است. اما تقریباً برای تمامی شرکت‌ها می‌توان حق بیمه عمر را مانند قبوض عادی پرداخت کرد. شناسه قبض و شناسه پرداخت در دفترچه اقساط، درج شده و می‌توان حق بیمه عمر را از طریق دستگاه‌های خودپرداز و همراه بانک‌ها پرداخت کرد و در قبال پرداخت حق بیمه رسید معتبری دریافت نمود که ضمانت اجرایی وصول مطالبات از شرکت بیمه‌گر بیمه نامه را فراهم آورد. بعضاً مشاهده می‌شود که بدلیل عدم وصول به موقع حق بیمه، پوشش‌های مندرج در بیمه نامه تعلق نگرفته و دچار تعلیق می‌گردد. واریز به موقع حق بیمه توسط بیمه‌گذار و شبکه فروش یکی از عوامل حیاتی و اصلی در جریان بودن بیمه عمر است. [2]

۷.۲. استثنائات خسارت در بیمه عمر

در شرایط خاصی ممکن است پرداخت اندوخته و سرمایه عمر با استثنا مواجه شود. موارد زیر، جزء استثنائات خسارت در بیمه عمر هستند:
 خودکشی: در صورتی که بیمه شده در طول دو سال اول از شروع قرارداد به خودکشی اقدام کند، صرفاً اندوخته بیمه عمر به استفاده‌کننده تعلق می‌گیرد.
 اعمال مجرمانه: اگر بیمه‌شده بر اثر شرکت در فعالیت‌های خلاف قانون فوت کند، بیمه‌گر تعهدی در پرداخت سرمایه فوت نخواهد داشت.
 فوت بیمه‌شده بر اثر حادثه عمدی: در صورتی که ذی‌نفع بیمه‌نامه، موجبات مرگ بیمه‌شده را فراهم کند، وی از کلیه مزایای بیمه‌نامه محروم خواهد شد.
 مشاغل خطرناک: در صورتی که شغل بیمه‌گذار توسط بیمه‌گر خطرناک تشخیص داده شود، بیمه‌نامه همراه با الحاقیه استثنائات، یا پرداخت حق بیمه اضافی قابل صدور است. [2]

خسارات ناشی از جنگ، اعزام به عملیات جنگی و تشعشعات هسته‌ای: در صورت فوت بیمه‌شده بر اثر این حوادث، تنها اندوخته‌ی صندوق به ذی‌نفعان تعلق خواهد گرفت. [2]

۸.۲. فسخ قرارداد بیمه عمر و سرمایه‌گذاری

بیمه‌گذار می‌تواند بعد از گذشت مدتی (که این مدت به اساسنامه شرکت بستگی دارد) اقدام به فسخ قرارداد خود کند. در این شرایط، بیمه‌گذار معادل ارزش بازر خرید بیمه‌نامه را دریافت کند. در حالت کلی چنانچه قبل از اتمام بیمه‌نامه، بیمه‌گذار به هر دلیلی نخواهد به بیمه‌نامه ادامه دهد اقدام به بازر خرید بیمه‌نامه می‌کند که در حرفه بیمه‌گری به این عبارت معروف است.

ارزش بازر خرید بیمه عمر برابر است با مجموع حق بیمه‌های پرداختی به علاوه سودهایی که به آن تعلق می‌گیرد. اما اگر بازر خرید زودتر از سال پنجم صورت بگیرد، ارزش آن کمتر از مجموع مبلغ پرداختی خواهد بود. با توجه به جدول بیمه عمر که شرکت‌های بیمه ارائه می‌کنند، بر اساس مدت زمانی که از شروع قرارداد گذشته این مبلغ محاسبه می‌شود. بسته به سیاست‌های شرکت، بیمه‌گذار می‌تواند مبلغ بازر خرید را به صورت یکجا یا در شرایط خاصی به صورت مستمری دریافت کند. نکته بسیار مهم و اساسی که در کشور ما ضریب نفوذ بیمه عمر را پایین آورده عدم ارائه اطلاعات شفاف از سوی شبکه فروش بیمه‌نامه (کارگزار بیمه‌فند بیمه و بازاریاب بیمه) در خصوص سود زمان بازر خریدی و تعداد سالی که از بیمه عمر باید بگذرد تا میزان واریزی حق بیمه با میزان

نخستین کنفرانس ملی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
MCII-conf.ir

بازخریدی برابری کند، به بیمه گذار و بیمه شده است. عمده دلایل این قبیل آسیب‌ها در صنعت بیمه کشور را می‌توان در عدم آشنایی برخی شبکه فروش به مقررات بیمه ای به ویژه آیین نامه ۶۸ شورایی بیمه که چارچوب و خط مشی بیمه عمر کشور در آن به صراحت آمده و مورد تصویب شورایی بیمه قرار گرفته و برای کلیه شرکت بیمه های بازرگانی در کشور لازم الاجراست و سایر مواردی که خود بسیار جای بحث دارد، می باشد. [2].

۴.۲. مزایای بیمه عمر

مزایایی که بیمه عمر و سرمایه گذاری برای بیمه گذاران خود ارائه می کند را می توان به ترتیب زیر بیان کرد:

- پوشش ها: پوشش های ارزنده بیمه ای که این بیمه نامه ارائه می کند می تواند برای بیمه گذار و بیمه شده بسیار ارزشمند باشد، مهمتر از همه این که پوشش های بیمه عمر فقط در محدوده جغرافیایی ایران نبوده و اگر اتفاقی در هر نقطه از جهان برای فرد بیفتد که تحت پوشش بیمه عمر باشد با این بیمه نامه قابل پرداخت می باشد.
- معافیت مالیاتی: از مهم ترین ویژگی های بیمه عمر معاف بودن این بیمه نامه از پرداخت مالیات می باشد، سرمایه ای که برای ذینفعان می باشد و یا اندوخته بیمه نامه که برای فرد تشکیل می شود نیز بر اساس ماده ۱۳۶ قانون مالیات های مستقیم، سرمایه بیمه عمر و همچنین اندوخته حاصل از سرمایه گذاری های صورت گرفته، تماما از پرداخت مالیات معاف می باشند.
- تعیین ذینفعان بیمه نامه بر اساس خواسته بیمه گذار: در بیمه عمر بیمه گذار این امکان را دارد که ذینفعان بیمه نامه را مشخص نماید و یا حتی در طول داشتن بیمه نامه ذینفعان خود را تغییر دهد.
- منعطف بودن بیمه عمر و سرمایه گذاری: با توجه به شرایط بیمه عمر، این بیمه نامه بسیار منعطف بوده و برخی از گزینه های این بیمه نامه را می توان در طول مدت داشتن این بیمه نامه تغییر داد از جمله میزان حق بیمه، نحوه پرداخت، تعداد اقساط، میزان و تعداد پوشش ها و ...
- فسخ بیمه عمر: بیمه گذار می تواند در هر زمان که بخواهد بیمه نامه را فسخ کرده و ارزش بازخریدی بیمه نامه خود را بر اساس مبلغ درج شده در جدول بیمه نامه دریافت نماید.
- دریافت وام بدون نیاز به ضامن: سرمایه گذاری که در بیمه نامه عمر شکل می گیرد، به عنوان یک سرمایه و دارایی در دسترس بیمه گذار است و وی می تواند در صورت نیاز درصدی از اندوخته خود را وام بگیرد. وام این بیمه نامه نیاز به ضامن ندارد و در زمان دریافت وام پوشش های بیمه نامه همچنان برای فرد برقرار می باشد [4].

۳. روش تحقیق

در این تحقیق تلاش شده است تا به روش کتابخانه ای مروری بر بیمه عمر و مزایای آن داشته باشیم روش کتابخانه ای، یک فرآیند گام به گام برای جمع آوری اطلاعات از منابع موجود است. برای نگارش بخش پیشینه تحقیق و چارچوب نظری در پایان نامه و مقاله باید دستاوردهای پژوهشگران دیگر را به طور خلاصه بیان کرد. از این رو روش تحقیق کتابخانه ای در همه مقالات و پایان نامه ها به کار گرفته می شود. بعضی تحقیقات هستند اغلب مبتنی بر روش کتابخانه ای هستند اما در برخی پژوهش ها علاوه بر روش کتابخانه ای باید از سایر روش های تحقیق هم استفاده کرد.

۳. نتیجه گیری

ویرترین محصولات بیمه ای شرکتهای دولتی و خصوصی شرکتهای بیمه ای متشکل از رشته های مختلف در حوزه اموال، اشخاص، مسئولیت و غیره است. این در حالی ست که شرکتهای درصدد ایجاد طرح ها و محصولات خاص برای خود هستند تا با برندسازی و شناسنامه دار کردن محصولات بتوانند در بازارسازی، بازاریابی و بازار داری سهم گشته و در پل ارتباطی بین عرضه و تقاضای محصولات بیمه ای با توجه به بازار رقابت شاخص شوند. در این بین بیمه های زندگی در یک دهه اخیر توانسته سهم بخصوصی از بازار را به خود اختصاص دهد.

با همه این اوصاف اخیرا شرکتهای بیمه به این باور رسیده اند که علاوه بر پوشش اتکائی بیمه نامه بایستی به مهمترین امر در حوزه بیمه های زندگی به مقوله آینده پژوهی (Futurology) بعنوان ترسیم افقی نظام مند که مراحل آزمون و خطا را گذرانده است، بپردازند. مطالعات و پژوهش های انجام گرفته در این

حوزه مبتین این مهم است که هر چه در محاسبات فنی (Technical calculations) و در نظر گرفتن ارزش خالص فعلی (Present net value) افق اقتصاد کشور با پایه قراردادن سیاست داخلی و به ویژه خارجی در نظر گرفته شود، از آن سو می توان چشم انداز (vision) مطلوب در مسیر فروش منطقی که بعدها حین پایان مدت بیمه نامه بمنظور ایفای تعهدات بیمه گر (Insurer's obligations)، ترسیم نمود که این موضوع در حفظ حیثیت (Honor) شرکت و میزان فروش در آینده متغیر اساسی فروش بوده و به راحتی می توان برند شرکت را به مدیران نسل آینده (future generation) تحویل داد. به راستی که تغییر در سبک زندگی (life style) افراد، تغییرات اقلیمی، جغرافیایی، تغذیه، کیفیت زندگی افراد، وضعیت روحی و روانی افراد پیش زمینه خرید بیمه عمر مناسب با شرایط تقاضای بیمه شده در این مقطع زمانی برای نسل کنونی و آینده مورد نیاز افراد است. حال این موضوع مطرح است که شرکتهای دولتی و خصوصی علاوه بر پوششهای عمومی که همه شرکتهای بیمه گذار پیشنهاد می دهند، چه نوع طرح، قابلیت جدید و وجه تمایز نسبت به سایر شرکتهای بایستی دارا باشند تا بتوانند سهمی از بازار بیمه عمر را به خود اختصاص دهند. خوشبختانه آیین نامه ها و مقررات موجود، به ویژه آیین نامه ۶۸ در راستای حفظ حقوق بیمه شده وضع گردیده و گامی موثر برای جذب بیمه عمر منوط به تسلط شبکه فروش در ارائه اطلاعات فنی و ایجاد اطمینان (Confidence) در بیمه گذار بمنظور سرمایه گذاری می باشد. با وجود این رعایت " اصل حسن نیت " یکی از ارکان اصلی فروش بیمه، به ویژه بیمه های عمر می باشد که عامل فروش بیمه بتواند خدمتی که در اختیار بیمه گذار قرار می دهد، بر پایه حفظ منافع (Interests) شرکت بیمه و بیمه شده باشد.

عامل مهمی که شرکتهای بیمه در فروش بیمه نامه به آن دقت می کنند، ریسک (Risk) بیمه نامه می باشد که بیمه گر پس از بررسی ریسک منجر به صدور بیمه نامه (to issue insurance certificate) می نماید. فرم پیشنهاد عامل اصلی جمع آوری (Collect) اطلاعات پزشکی و سلامت بیمه شده می باشد که در نهایت با صلاح دید بیمه گر و یا پزشک معتمد بیمه نامه صادر می گردد. حال بحث مورد نظر این ست که شبکه فروش تا چه حدی در این مسیر شرکت بیمه را همراهی نموده و پیش از این در خصوص مبانی حقوقی موضوع، توجیه و آموزش دیده اند. تحقیقات نشان داده که عامل فروش بعضا بجای بیمه گذار نسبت به تکمیل فرم پیشنهاد اقدام و امضاء می نماید که این موضوع دربرگیرنده و زمینه ساز مشکلات آتی برای شرکت بیمه م و بیمه گذار می باشد که در اوضاع کنونی با توجه به رشد تکنولوژی می توان با دریافت امضاء و یا اثر انگشت الکترونیک در حین فروش بیمه نامه و پس از تکمیل فرم پیشنهاد از بیمه گذار دریافت نمود که این خود یکی از مصداق اصلی رعایت "اصل حد اعلاای حسن نیت" از سوی بیمه گر می باشد که این فکر زیرساختی می تواند موجب کاهش ضریب خسارت (Damage Factor) گردد.

در این پژوهش تلاش شد به روش مروری و کتابخانه ای به بررسی و تحلیل بیمه عمر بپردازیم همانطور که پیش تر نیز گفتیم بیمه عمر بیمه نامه ای است که پوششهای بیمه ای را به همراه سرمایه گذاری برای بیمه گذارانش فراهم می کند. بیمه عمر بیمه نامه ای بلند مدت است که در طول داشتن این بیمه نامه شرکت بیمه موظف است بر اساس حق بیمه های پرداختی پوششهای بیمه ای را نیز به بیمه گذاران ارائه کرده و سود سالانه حق بیمه های پرداختی را به صورت روز شمار و مرکب به اندوخته بیمه نامه از ابتدا تا پایان بیمه نامه پرداخت نماید. اگر بیمه گذار قبل از به پایان رسیدن مدت قرارداد فوت نماید سرمایه فوت به ذینفعان وی پرداخت می شود و اگر هم در پایان قرارداد بیمه شده در قید حیات باشد می تواند اندوخته بیمه نامه را دریافت کند و اگر هم بخواهد قبل از پایان مدت قرارداد، بیمه نامه خود را کنسل کند بر اساس ارزش بازخریدی بیمه عمر که در جدول بیمه عمر مشخص شده است، می تواند اندوخته بیمه نامه خود را دریافت نماید.

منابع

[1] https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A8%DB%8C%D9%85%D9%87_%D8%B9%D9%85%D8%B1

[2] صائب نیا، سمیه؛ موسوی، سید پدram، (۱۳۹۶)، اصول بازاریابی با رویکرد بیمه عمر، انتشارات فوژان، تهران.

[3] جواهریان، محمد ولی، بیمه عمر، انتشارات بیمه ایران.

[4] <https://bimetime.com/blog/life-insurance-conditions>